

Havekonsulent Villy Mougard Blomstergården

www.blomstergaardenvedviborg.dk

info@blomstergaardenvedviborg.dk

Bjerringholmvej 14, Batum, 8830 Tjele.

Tlf 86 65 12 88.

SE nr. DK 25 28 60 81.

13. juni 2021

Til Nellesmanns Haves Venner

Vedr. udbygning af Langtvedvej

Tak for henvendelsen vedr. Frederikshavns Kommunes påtænkte udbygning af Langtvedvej. Jeg forstår til fulde bekymringen for konsekvenserne for paradisæblerne i kanten af Nellesmanns Have langs Langtvedvej ved den skitserede udbygning af vejen.

Jeg har beskæftiget mig med Nellesmanns Have siden jeg besøgte den i 2000. Historikken har jeg beskrevet i bogen 'Paradisæbler – smagen af Nellesmanns Have', der udkom i maj 2015, så den er der ingen grund til at komme ind på her. Til daglig arbejder jeg med de bevaring af vores plante-genetiske kulturarv indenfor frugt og bær og har beskæftiget mig med frugt siden jeg kom i lære som frugtavler i 1970.

Den påtænkte løsning med fortovej langs Nellesmanns Have kan på ingen måde anbefales. Træerne langs vejen har fuldt udnyttet græsset i rabatten til deres rodnet. Rodnettet i rabatten ligger helt oppe ved jordoverfladen og er en del af træernes optagelse af luft til rodnettet. Afskæres rødderne i den dybde på 60-70 cm vil det svække træernes evne til at trække tilstrækkelig med vand og næring. Det vil desuden svække træernes evne til at holde sig fast i en kraftig østenvind. Tilsvarende hvis der sker en opfyldning med jord over træernes rodnet, så kvæles træerne langsomt. Enhver ændring af jorden mellem asfalt og den yderste række træerne kan derfor få fatale følger for træerne.

Det værste er dog det indgreb der laves i træernes naturlige biologiske balance, der er opbygget gennem årtier med mulighed for at optage de stoffer, som er med til at styrke træernes naturlige forsvar overfor angreb af svampesygdomme m.m. Det kan meget vel få en alvorlig konsekvens for træernes evne til at overleve et sygdomsangreb, hvis man bryder ind i denne balance.

Frederikshavn Kommune har gennem årene brugt en del midler på at hjælpe Nellesmanns Haves Venner til at få haven genrejst Nellesmanns Have som en attraktion for lokale og turister. Personligt har jeg været involveret med min viden omkring frugttræernes naturlige sundhedstilstand og opbygningen af en bred biodiversitet såvel i jorden som over, så sprøjtning mod skadedyr og svampesygdomme kan undgås. Denne balance er nu ved at være nået, hvorfor det synes som en meget dårlig planlægning af ødelægge dette arbejde med den påtænkte ændring af trafikken på Langtvedvej – ikke mindst set i lyset af at der naturligt kan etableres en indkørsel til den påtænkte udstykning længere ude ad vejen til Frederikshavn.

Min anbefaling er at man undgår mere trafik på Langtvedvej og ændringer i rabatten ind mod Nellesmanns Have, da jeg betragter paradisæblerne langs vejen som en vigtig del af historien om

Nellemanns Have og vores plantegenetiske ressourcer omkring paradisæbler. Træerne langs Langtvedvej er ikke sikret ved kopisamling, som en del af de andre træer, der står i vores genbank på Blomstergården. Alene af den grund bør man genoverveje beslutningen omkring Langtvedvej.

Et praktisk problem er desuden parkeringen ved Nellemanns Have. Ønsker man at fortsætte den udvikling der er i haven i øjeblikket, har den også interesse for besøgende udefra. Det vil derfor give bagslag, hvis ikke parkeringsforholdene forbliver som de er i dag.

Det er mit håb af Frederikshavn Kommune vil genoverveje løsningen omkring Langtvedvej ved Nellemanns Have.

Med venlig hilsen

Villy Mougard